

Principper for Etik i Vejledningen

Udformet og udgivet af FUE, Fællesrådet for foreninger af uddannelses- og erhvervsvejledere. FUE er en paraplyorganisation for danske vejlederforeninger.

Principperne for etik i vejledningen hviler på en opfattelse af uddannelses- og erhvervsvejledning som en proces, der foregår i et samspil mellem oplysning, undervisning, praktiske aktiviteter og individuelle samtaler, og som kan danne grundlag for valg af uddannelse, erhverv og karriereforløb samt de levevilkår, der knytter sig dertil.

Vejledning spænder således fra vejledningsaktiviteter i forhold til børn og unge til vejledning af voksne – fra vejledning i og til grunduddannelser til vejledning i forhold til efter- og videreuddannelse og karrierevejledning, og omfatter vejledning ansigt til ansigt såvel som virtuel og IT-vejledning.

I videnssamfundet er livslang læring et nøglebegreb, og livslang vejledning er et naturligt og støttende bidrag hertil.

Vejledning sker altid i en kontekst – under vilkår og rammer der ofte har en institutionel sammenhæng og en politisk og samfundsmæssig forankring. Konteksten kan repræsentere mål og interesser på et samfundsmæssigt plan, som ikke altid er i overensstemmelse med borgerens interessefelt. Skismaet herimellem repræsenterer et af vejledningens markante og klassiske spændingsfelter og udgør en grundlæggende baggrund for behovet for og nødvendigheden af at have etiske principper for vejledningen.

Principperne for etik i vejledningen er formuleret ud fra **to** grundlæggende forudsætninger:

ETIK OG DET GODE LIV

Etik udtrykker bestræbelserne for at gøre det gode og overvejelserne over det gode liv med og for den anden. Den professionelle vejleder er først og fremmest bundet af hensynet til borgeren, og professionens etik bygger på at vejlederen er dybt forpligtet af dette hensyn. Det er en nødvendig forudsætning for borgerens tillid til vejlederen og dermed for vejlederens mulighed for at udføre sit arbejde. Det er således en grundlæggende værdi for vejledningen at fremme borgerens velfærd og livsvilkår.

ETIK OG PROFESSIONEL ANSVARLIGHED

Vejledning kan have afgørende betydning for den enkeltes muligheder og valg - og vejlederens ansvar er tilsvarende stort. Det er derfor vigtigt, at vejledere er opmærksomme på professionens særlige kendetegn og den professionelle ansvarlighed, der følger heraf.

Vejlederen har således ansvar overfor

- *den vejledningssøgende borger* - og sikrer at al information til borgeren er korrekt, saglig, ajourført og fyldestgørende

- *egen professionalitet* - og opbygger og udvikler sin professionalitet ved at ajourføre og udvikle sine vejlederkompetencer
- *kolleger og ledere* -og udvikler og vedligeholder samarbejdet med kolleger og ledere med henblik på at fremme den bedst mulige indsats på vejledningsområdet
- *lovgivere, myndigheder og organisationer* - og er aktiv i udviklingen af en etisk funderet og relevant vejledningsindsats i forhold til borgernes behov

RESPEKT

Grundlaget for al vejledning er respekt for borgeren og anerkendelse af borgerens ret til selvbestemmelse. Vejlederen skal tage udgangspunkt i det enkelte menneskes integritet, værdighed og suverænitet i forhold til valg og beslutninger om uddannelse, erhverv og levevilkår. Samtidig skal vejlederen stimulere og udfordre borgeren til at reflektere over sine muligheder og valg.

LIGEVÆRDIGHED

I vejledning skal borgeren mødes med anerkendelse, ligeværdighed og uden fordomme overfor køn, alder, religion, handicap, seksuel orientering, etnisk baggrund, sociale status og uddannelsesmæssig baggrund. Vejlederen skal anerkende og respektere mangfoldigheden blandt mennesker.

UAFHÆNGIGHED

Vejledningen skal varetage borgerens interesse – og skal være neutral og uafhængig af politiske interesser, institutioners interesser eller andre særinteresser. Vejledning vil altid foregå i en kontekst og vil således altid være afhængig af tid, sted, relationen mellem vejleder og borger, den institutionelle sammenhæng og de sociale og samfundsmæssige vilkår og muligheder. Fuldstændig neutralitet og uafhængighed er derfor ikke mulig, men er værdier vejlederen skal efterstræbe ved at oppebære en bevidsthed om magt- og kontekstrelationen mellem vejleder og borger og ved at have borgerens interesser og livsudfoldelse i fokus.

ÅBENHED

Det skal gøres klart for borgeren i hvilken sammenhæng og under hvilke rammer og vilkår, vejledningen foregår. Hvis vejlederen har en særlig underretningspligt skal det gøres tydeligt for borgeren. I tilfælde hvor vejlederen varetager funktioner der indebærer kontrol og begrænsning i forhold til borgeren skal det gøres klart for borgeren. Det gælder eksempelvis hvis vejlederen som medarbejder ved en institution har opgaver i forhold til visitering og rekruttering til uddannelse eller aktivering.

TILLID

Vejledningen skal bygge på et gensidigt tillidsforhold og nærvær mellem borger og vejleder. Har vejlederen brug for at drøfte borgerens situation med andre, må det kun ske med borgerens tilladelse. I tilfælde hvor vejlederen i henhold til lovgivningen har pligt til at videregive oplysninger til myndigheder, skal vejlederen samtidig meddele borgeren, hvilke oplysninger der videregives. Vejlederen må kun videregive konkrete oplysninger og ikke vurderinger om personlige forhold.